Kraków wśród sygnatariuszy międzynarodowego porozumienia powołującego EFFE Seal!

2022-09-14

13 września w Erywaniu podpisano porozumienie powołujące EFFE Seal dla Miast i Regionów Festiwalowych. Znak jakości EFFE Seal opracowany przez ekspertów siedmiu miast festiwalowych: Belgradu, Bergen, Edynburga, Gandawy, Leeuwarden, Lublany i Krakowa ma doceniać te ośrodki, które w znaczący sposób deklarują przywiązanie do roli i wartości generowanych przez sektor festiwalowy, a także traktują festiwale jako ważny obszar polityki kulturalnej i społecznej.

EFFE Seal to w praktyce zestaw wartości i kryteriów, na podstawie których miastom i regionom będą przyznawane znaki jakości. Dokument stworzony przez Europejskie Stowarzyszenie Festiwali (EFA) powstał w toku dwuletniego procesu przygotowawczego finansowanego przez Komisję Europejską. Kartę Założycielską EFFE Seal podpisali przedstawiciele miast założycielskich w Erywaniu, stolicy Armenii, podczas szczytu Europejskiego Stowarzyszenia Festiwali. W imieniu prezydenta Krakowa memorandum sygnował **Robert Piaskowski**, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury.

Idea utworzenia znaku jakości (EFFE Seal) dla samorządów europejskich powstała z refleksji dotyczącej kluczowej roli europejskich festiwali sztuki dla budowania spójności europejskiej, a także konieczności wzmocnienia współpracy sektora kultury i sektora kreatywnego. Festiwale w Europie w większości przypadków wspierane są przede wszystkim przez samorządy państw członkowskich, rzadziej są finansowane przez państwa, europejskie fundusze czy mecenat prywatny. Relacja miast i regionów z festiwalami sztuki jest wzajemnie wzmacniająca i współzależna.

Festiwale mają niebagatelne znaczenie dla procesów integracyjnych w skali mikro i makro, mają też wpływ na lokalną ekonomię i zróżnicowany rynek pracy. Ważna jest ich rola dla promocji miejsca i rozwoju turystyki kulturowej. Wpływ ekonomiczny festiwali jest od lat mierzony przez europejskie uniwersytety i *think tanki*. W ostatnim czasie, także w obliczu kryzysu związanego z pandemią, wartość festiwali dla społeczności lokalnej rozpatruje się również w innych, niemierzalnych – jakościowych kryteriach.

– Krakowianie lubią swoje festiwale. Od krótkotrwałych kilkudniowych świąt, zakorzenionych w dziedzictwie kulturowym Krakowa, świąt miejskich czy dzielnicowych – po wielkie międzynarodowe marki ściągające pod Wawel najważniejszych twórców, zjawiska czy koprodukcje. Kontynuujemy ważne idee Europejskiej Stolicy Kultury 2000, kiedy rodziły się podwaliny miejskiej polityki festiwalowej. Powstały ważne dla społeczności lokalnej święta, ale i silne wydarzenia integrujące naszych mieszkańców. Są platformami do współpracy, dla rozbłyśnięcia gwiazd debiutantów, miejscem współpracy międzynarodowej. Ale to, co mnie cieszy, to fakt, że publiczność festiwali to w 80 proc. mieszkańcy miasta i regionu, a przeciętny krakowianin uczestniczy w festiwalach miejskich średnio co najmniej dwa -trzy razy w roku. To dlatego festiwale są bardzo ważne. Pomagają nam być razem – mówi prezydent Krakowa **Jacek Majchrowski**.

Festiwale są istotnymi platformami dla promocji sztuki, są także ważną gałęzią gospodarki kreatywnej, która w naszym mieście zapewnia ok. 6 tys. miejsc pracy.

Festiwale − święto kultury i manifestacja potencjału miasta

Sygnatariusze EFFE Seal zgodnie uznają, że festiwale są ważnym narzędziem społecznej integracji i regeneracji, rewitalizacji obszarów zaniedbanych, a także budowania wrażliwości społecznej. Coraz większa jest także rola festiwali w zakresie budowania świadomości ekologicznej, działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, pielęgnowania wolności słowa i krajobrazu różnorodności, pobudzania mobilności twórców i otwartości społeczeństw oraz promocji wartości europejskich.

− Festiwale to święto kultury i manifestacja potencjału miasta. Zrozumieć ich coroczny rytm, dostrzec, jak krakowskie festiwale czerpią ze źródeł tożsamości i dziedzictwa, budują nowe znaczenia i wpisują się we współczesne miejskie narracje – to zrozumieć Kraków. Nasze miasto długofalowo wspiera najbardziej wartościowe festiwalowe marki, stymuluje ich kolejne kroki rozwojowe i w symbiozie z nimi redefiniuje swoje polityki kulturalne. Trafność takiej strategii znalazła potwierdzenie w oczach Międzynarodowego Stowarzyszenia Festiwali (IFEA) – już w 2016 r. Kraków uzyskał tytuł IFEA World Festival & Event City – podkreśla **Robert Piaskowski**, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury. − Tym większym zaszczytem jest uczestniczyć w pracach nad powstaniem i sygnowaniem EFFE Seal, ważnego dokumentu doceniającego zaangażowanie miast i regionów dla rozwoju ekosystemu festiwali europejskich i bardziej zrównoważonego i sprawiedliwego środowiska miejskiego – dodaje.

Podczas spotkania w Erywaniu i prezentacji krakowskiego ekosystemu festiwalowego odbył się także pokaz spotu prezentującego najpiękniejsze momenty festiwalowego lata w naszym mieście i przybliżającego wartości, jakie wspólnota festiwalowa Krakowa chce wspólnie pielęgnować i propagować.

Czym jest EFFE?

Zaproszenie do prac nad wypracowaniem Karty Założycielskiej EFFE Seal przyszło do Krakowa od Europejskiego Stowarzyszenia Festiwali (EFA), które doceniło zrównoważony ekosystem naszych festiwali, wieloletnie inwestycje miasta w rozwój kultury, a także i to, że festiwale Krakowa reprezentują niemal wszystkie dziedziny sztuki.

Europejskie Stowarzyszenie Festiwali od 70 lat skupia blisko 3 tysiące festiwali z 45 krajów, jego członkami są także festiwale pozaeuropejskie m.in. z Bangladeszu, Pakistanu, Indii, RPA. To platforma łącząca wydarzenia wszystkich sztuk − od wielkich festiwali muzyki klasycznej, po festiwale sztuki cyfrowej.

Certyfikaty EFFE (Europa dla festiwali, festiwale dla Europy) są wspierane przez Komisję Europejską i Parlament UE. Wyróżnienia zostały przyznane między innymi takim organizowanym w Krakowie wydarzeniom, jak: Miłosz Festival, Misteria Paschalia, Conrad Festival i Festiwal Muzyki Filmowej. Jednym z nielicznych polskich festiwali, które uzyskały najwyższą nagrodę EFA, jest Festiwal Conrada, który w 2019 r. odebrał w Brukseli EFFE AWARD za „odwagę programowania i siłę oddziaływania”.

− Wiele z naszych flagowych festiwali zabezpieczyliśmy promesami pięcioletniego

finansowania. Umocnienie współpracy sektora festiwalowego to wymierne korzyści zarówno dla miast, w których są realizowane, jak też dla twórców i artystów, a także odbiorców, turystyki, środowisk akademickich oraz gospodarki. Wierzę, że przyjęcie zestawu wspólnych wartości miast i regionów w odniesieniu do ekosystemu festiwali pozwoli je wzmacniać i zapewnić gotowość do roli partnerów dla władz publicznych w budowie solidarnej, włączającej i kreatywnej społeczności. Wierzę też, że korzystając z tych wartości, także festiwale będą współpracowały ze sobą bliżej dla wzmacniania ważnych cywilizacyjnych wyzwań, przed którymi stoją miasta i regiony, a także, że będą silniej współpracowały ze sobą, mając jednoznaczne wsparcie władz publicznych – podsumowuje **Katarzyna Olesiak**, dyrektorka Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Krakowie.

Wartości i znaczenie EFFE Seal

EFFE Seal jest kolejnym ważnym wyróżnieniem EFA mającym wzmacniać ekosystem festiwalowy, miasta i regiony festiwalowe na całym świecie. To dlatego szerszy zakres terytorialny został zaprojektowany w sposób obejmujący wszelkiego rodzaju jednostki lokalne i terytorialne, takie jak miasta, miasteczka, wsie, obszary wiejskie, dzielnice, regiony czy wyspy. Otrzymanie EFFE Seal to zobowiązanie do przestrzegania zasad, wartości i wymogów zawartych w tym znaku jakości.

Najważniejsze wartości tworzące znak EFFE to: kreatywność, zrównoważony rozwój, międzynarodowość i budowanie mechanizmów odporności na kryzysy. Przyznawanie EFFE Seal ma na celu stworzenie wspólnoty ośrodków świadomych znaczenia festiwali, podzielających wartości Karty Założycielskiej.

− Niewątpliwie festiwale są odzwierciedleniem tożsamości miast i regionów, naturalną przestrzenią, w której łączą się najlepsze cechy i elementy tożsamości miejskiej, sposobu życia, form wyrazu, ambicji, kreatywności i otwartości. Festiwale mają moc kształtowania swojego otoczenia, czego podkreśleniem może stać się znak EFFE Seal przyznawany w uznaniu za festiwalowe osiągnięcia, a jednocześnie będący zobowiązaniem do stałego i aktywnego zaangażowania się w realizację celów i wartości EFFE oraz do współpracy i dzielenia się doświadczeniami z innymi miastami festiwalowymi – tłumaczy **Kathrin Deventer**, sekretarz generalna EFA, która w grudniu 2021 r. odwiedziła Kraków i spotkała się z prezydentem Jackiem Majchrowskim, zapraszając nas grona miast założycielskich EFFE Seal.

Znak jakości EFFE Seal prowadzi do utworzenia wspólnoty ośrodków i festiwali, które podzielają te same ambicje i wartości oraz zachęcają innych do włączania się w działania zmierzające do przybliżania sztuki społecznościom. Proces tworzenia Karty Założycielskiej wsparła Unia Europejska w ramach programu Kreatywna Europa.

Krakowskie festiwale a siła marki, tożsamości i różnorodności miasta

Znaczenie festiwali dla kultury to temat kolejnej z cyklu eksperckich rozmów zrealizowanych w ramach projektu Kraków Culture Lab. Debatę zatytułowaną „Krakowskie festiwale a siła marki, tożsamości i różnorodności miasta” z udziałem **Kathrin Deventer** − sekretarz generalnej EFA, **Roberta Piaskowskiego** − pełnomocnika prezydenta Krakowa ds. kultury, **Magdaleny Doksy-Tverberg** − dyrektorki KBF, **Janusza Makucha** − dyrektora Festiwalu Kultury

Żydowskiej w Krakowie, **Grzegorza Stępniaka**− dyrektora programowego festiwalu OFF Camera, **Bartosza Szydłowskiego** − dyrektora artystycznego Teatru Łaźnia Nowa oraz **Małgorzaty Płysy** - dyrektorki Unsound Festival można obejrzeć na kanale YouTube KBF.